

19.02.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Rus Dışişleri: Türkiye'nin güvenliği, Suriye'nin egemenliğini ihlal etmeden sağlanabilir...* Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Verşinin, Türkiye'nin güvenliğinin Suriye'nin egemenliğini ihlal etmeden sağlamanın mümkün olduğunu söyledi. Suriye'nin kuzeydoğusundaki zorlu sürecin sona ermesi için Kürtlerle Şam yönetimi arasındaki diyalogu en iyi yöntem olarak niteleyen Verşinin, "ABD'nin Suriye'den çekilmesi ve burada da konuşulan yabancı birliklerin gelmemesi halinde Suriye'nin kuzeyinde yapılabilecekler hakkında çeşitli seçenekler ortaya çıktı. Bize göre en iyi seçenek, sorunun Kürtlerle Şam arasında diyalog kurarak çözmek olacak" dedi. Şam yönetimiyle Kürtler arasındaki sorunları elbette bildiklerini ekleyen Verşinin, bu diyalogu destekleyeceklerini, bunun izlenmesi gereken yol olduğunu düşündüklerini kaydetti.

- *Suriyeli Kürtler: IŞİD'lileri serbest bırakmayız...* Suriye'nin kuzeyindeki Kürt güçler, ellerindeki IŞİD'lileri serbest bırakmayı düşünmediklerini, ancak daha fazla çaba sarf edilmemesi durumunda IŞİD'lilerin bölge ve dünya için bir "saatli bomba" olacağını söyledi. SDG kontrolündeki bölgelerin dış ilişkiler sorumlusu olduğu belirtilen Abdülkerim Ömer, "Onları serbest bırakmayacağız. Bunu asla yapmayız" ifadesini kullandı. Ancak IŞİD'lilerin vatandaşı oldukları ülkeler tarafından geri alınması gerektiği fikrine katılan Ömer, "Birçok ülke bunlarla işini bitirdiğine karar vermiş gibi duruyor. 'Bırakalım da burada kalsınlar' der gibiler. Ama bu çok büyük bir hata" dedi. Ömer, Suriye'nin kuzeyine Türkiye tarafından düzenlenecek olası bir askeri operasyonun ise "kaos çıkarabileceğini" ve bu durumun da IŞİD'lilerin hapisanelerden kaçmasına neden olabileceğini ifade etti.

- *Lavrov: ABD'nin Fırat'ın doğusunda yol açtığı sorunları çözmek kolay olmayacak...* Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, ABD'nin Fırat'ın doğu kıyısında kurduğu askeri üsleri ve Kürtlere yaptığı silah teslimatlarını çözümü kolay olmayan sorunlar olarak tanımladı. ABD'nin Suriye'deki eylemlerine değinen Lavrov, "ABD, Fırat'ın doğu kıyısında teröristler için kurduğu şu cezaevlerinin yanı sıra daha sonra çözülmesi gerekecek olan daha çok şey yapmayı başardı. Bu kolay olmayacak" diye konuştu. Lavrov, "Askeri üsler, Kürtlere teslim ettikleri silahlar da bunların arasında, bu üslerin ve silahların akıbeti, örneğin Türkiye açısından çok ciddi kaygı konusu. Ancak en önemli sorun, Tanfta yasadışı olarak kurulan, Amerikalıların Suriye topraklarında daha sonraki eylemler için militanları eğittiği ve kötü şöhretli Rukban sığınmacı kampının bulunduğu güvenlik bölgesidir" ifadelerini kullandı. Zor bir insani durumun yaşandığı Rukban'dan sığınmacıların çoktan çıkarılması gerektiğini söyleyen Lavrov, ancak ABD ve kontrolündeki militanların buna izin vermediğini kaydetti.

- *SDG: 1500 yabancı asker Suriye'de kalsın...* ABD Merkez Kuvvetler Komutanı ile görüşen Suriye Demokratik Güçleri'nden Kobani, ABD askeri de dahil bir grup koalisyon askerinin Suriye'de kalmasını talep etti. ABD'li komutan çekilmenin süreceği yanıtını verdi.

- *Votel'den SDG'nin 'çekilmeme' talebine yanıt: Anlıyoruz, ancak şu aşamada o yolda değiliz...* ABD Merkez Kuvvetler (CENTCOM) Komutanı Orgeneral Joseph Votel, DSG'nin "ABD'nin çekilme planı durdurulsun" çağrısı hakkında konuştu. Votel, "Bizden ne yapmamızı

istediklerini anlıyoruz. Ancak şu aşamada o yolda değiliz” dedi. ABD'nin Suriye'de asker bırakmasının söz konusu olup olmadığına yönelik bir soruya ise Votel, "Tartışma ABD askerlerinin burada kalıp kalmaması üzerine değil. Koalisyonun kuvvetlerinin ne yapabileceği potansiyeline baktık" dedi. Votel, ayrıca ABD Başkanı Donald Trump'ın aralık ayında verdiği çekilme talimatını uyguladıklarını ifade etti.

- *Esad: Erdoğan aslında Amerikalılar için küçük bir paralı asker...* Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Pazar günü bazı belediye başkanlarına hitaben yaptığı konuşmada Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı eleştirdi. Esad, "Müslüman Kardeşler'in Erdoğan'ı, olayların arkasında kendisi varmış gibi gözükmeye çalışıyor. Sinirlendiği zaman 'Sabrımız kalmadı' gibi tehditler savuruyor. Aman ne büyük sorun! Erdoğan aslında Amerikalılar için küçük bir paralı asker" dedi. Esad, Suriye'deki anayasa yapım sürecinin hükümetle muhalifler arasında gerçekleşmesi gerektiğini fakat muhaliflerin kendi fikirlerini değil Türkiye'nin fikirlerini savunduğunu söyledi ve ekledi: "Suriye'yi temsil etmiyorlar. Kendilerini bile temsil etmiyorlar. O zaman şu soruyu soruyoruz: Suriye Anayasası'nı mı tartışıyoruz, Türkiye Anayasası'nı mı?" SDG'ye seslenen Esad, "ABD çekildikten sonra size Türklerin saldırılarından korumayacak. Amerikalılar sizi kalbinde taşıyor. Sizi ceplerine koyacaklar, böylece bir pazarlık kozu olacaksınız. Sizi kendi devletinizden başka kimse korumayacak" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "Eğer ülkenizi koruyup direnmek üzere kendinizi hazırlamazsanız, Osmanlı'nın kölesi olmaktan başka bir şey elde edemeyeceksiniz. "Suriye'nin her karış toprağı özgürleştirilecek." Omurgasını Kürt Demokratik Birlik Partisi'nin (PYD) silah kanadı Halk Koruma Birlikleri'nin (YPG) oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri (SDG), IŞİD'e karşı harekatta ABD'nin desteğiyle kara operasyonlarını düzenliyordu. Amerikalı generallerin "Sahadaki en güvenilir ortağımız" diyerek nitelediği SDG içerisindeki YPG, Türkiye tarafından "terör örgütü" olarak görülüyor ve Ankara yönetimi sınır güvenliğini sağlamak adına Suriye'nin kuzeyine kara harekâtı başlatmaya hazırlandığını vurguluyor.

- *SDG IŞİD sonrasını planlıyor, yeni hedef Afrin...* Öte yandan, 2014'ten bu yana ABD'nin desteğiyle IŞİD'le savaşan Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) komutanları, ABD Başkanı Trump'ın yapması beklenen "IŞİD bitti" açıklamasının ardından neler yapılacağını görüşmek üzere toplandı. ABD Başkanı Donald Trump, 6 Şubat'ta yaptığı bir konuşmada "gelecek hafta Suriye'de IŞİD'in yüzde 100'ünü temizlediklerini resmen açıklayabileceklerini" söylemişti. Açıklama henüz yapılmadı, ancak SDG'li komutanlar, 17 Şubat'ta bir araya gelerek "ilk olarak IŞİD'in uyuyan hücrelerine yönelik operasyon yapacağız" dedi. IŞİD'in tamamen yok edilmesinin ardından "SDG'nin Suriye'nin kuzeydoğusundaki varlığının yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesine de karar verildi." Toplantıya ilişkin notların yer aldığı açıklamada, Suriye hükümetiyle yapılan görüşmelerin de, "Esad'ın birleşik bir Suriye'de SDG'yi ve özerk yönetimi kabul etmesi için" desteklendiği belirtildi. Açıklamaya göre toplantıda ayrıca, "Afrin'in Türk ordusu ve muhaliflerden yeniden alınması da gündeme geldi." Afrin'le birlikte, Türkiye ile yaşanan sorunların "diyalog yoluyla ve karşılıklı saygıya dayalı olarak" çözmek istedikleri de açıklamada yer aldı.

- *Esat'la uzlaşırlarsa desteği kesmek zorunda kalırız...* Amerika liderliğindeki IŞİD Karşıtı Koalisyon'un Komutanı Korgeneral Paul LaCamera, IŞİD'le mücadeleye destek veren Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) Rusya ya da Suriye lideri Beşar Esat'la işbirliğine girmesi halinde Amerika'nın SDG'ye askeri yardımı kesmek zorunda kalacağını söyledi. Amerika'nın Suriye'deki askerlerini çekme kararının ardından Esat'la müzakere yoluna başvuran SDG'ye zorlu bir karar verme sürecinden geçiyor. Türkiye'nin PKK'yla bağlantılı olduğu gerekçesiyle terör örgütü olarak gördüğü YPG'nin ağırlığını oluşturduğu SDG

yetkilileri, Amerika'nın ülkeden çekilmesinin ardından Türkiye'nin kuzeyde olası bir askeri müdahalesine karşı tedbir olarak Suriye Devlet Başkanı Beşar Esat'la uzlaşılı yoluna gitmişti. Türk yetkililer, grubun yönetimi elinde tuttuğı bölgelerde askeri harekate geçeceğı yönünde birçok kez uyarıda bulundu. Amerika'nın Ortadoğı'daki birliklerinden sorumlu üst düzey askeri yetkilisi, Amerikan Merkez Kuvvetler (CENTCOM) Komutanı General Joseph Votel Cuma günü Reuters'a yaptığı açıklamada, SDG'nin IŞİD cihatçıları üzerindeki baskısını devam ettirdiğı sürece Amerika'nın gruba destek vermesi taraftarı olduğunu belirtmişti. Ancak Pazar günü bir grup gazetecinin sorularını yanıtlayan Korgeneral LaCamera'nın açıklamaları SDG'nin ABD ile Rusya ve Suriye yönetimi arasında bir seçim yapmak zorunda kalacağına işaret ediyor. Grubun IŞİD'le mücadeledeki başarılarını öven LaCamera, "Bizim müttefimiz olmaya devam ettikleri sürece biz de onları eğitmeye ve silahlandırmaya devam edeceğiz" dedi. Bu ortaklığın Esat'la uzlaşılı yoluna gitseler dahi devam edip etmeyeceğı sorusunaysa LaCamera'nın yanıtı 'hayır' oldu.

- *İdlib'de bombalı araç saldırısı: En az 15 kişi öldü...* Suriye'nin İdlib şehir merkezinde bulunan El-Kusur Caddesi'nde iki bomba yüklü araç infilak etti. Ülkedeki rejim karşıtı grupların kontrolünde olan İdlib şehrinde ardı ardına meydana gelen patlamalar nedeniyle en az 15 sivil hayatını kaybetti, 50 kişi yaralandı.

- *Fransa BMGK'ne tampon bölge için karar tasarısı sunabilir diyen Suriyeli Kürtlerden Avrupa'ya çağrı: Bizi terk etmeyin...* PYD'nin çatı örgütü TEV-DEM Diploması Komitesi Sorumlusu Aldar Xelil (Halil), IŞİD'le savaş bittiğinde Suriyeli Kürtleri yüzüstü bırakmamaları ve Türkiye'den korunabilmelerine yönelik uluslararası güç kurulmasına yardımcı olmaları için Avrupa'ya çağrı yaptı. Xelil (Halil), Avrupalı güçlerin Kürtlere yönelik siyasi ve ahlaki sorumluluğunun bulunduğunu vurguladı. Türkiye sınırında tampon bölge kurulmasına yönelik Birleşmiş Milletler'de (BM) çalışma yürütülmesi için özellikle Fransa'ya çağrı yaptıklarını belirten Xelil, "Fransa, BM Güvenlik Konseyi'ne, bizim koruma altına alınmamız konusunda bizimle Türkler arasında uluslararası güç konuşlandırılmasını ve bu kapsamda hava sahamızın da korunmasını öneren bir karar tasarısı sunabilir" diye konuştu.

- *İsrail basını: ABD, Demir Kubbe'yi Suriye'ye konuşlandırarak...* ABD'nin İsrail'den almayı planladığı 'aşılmaz' denilen Demir Kubbe hava savunma sistemlerinin Suriye'nin güneydoğusundaki El Tanf askeri üssüne konuşlandırılabilceğı iddia edildi. Ülkedeki askerlerini geri çekeceğini açıklayan ABD'nin Irak-Suriye sınırına yakın bu üste operasyonlarına devam edeceğini konuşuluyordu. Bu ayın başlarında Pentagon, Dolaylı Atışa Karşı Koruma Kabiliyetleri çerçevesinde kısa dönem ihtiyacını gidermek üzere sınırlı sayıda Demir Kubbe hava savunma sistemi alacağını duyurmuştu. ABD Savunma Bakanlığı Sözcüsü Eric Pahon, ABD askerlerini çeşitli dolaylı ateş ve hava tehditlerine karşı korumak istediklerini vurgulamıştı. Ancak ne Pahon ne de Demir Kubbe üreticisi ABD'nin almayı planladığı sistemlerin sayısını ve anlaşmanın tutarını açıklamadı.

ORTADOĞU-AFRIKA

- *Irak ve Suriye'de kaç IŞİD'li kaldı?... ABD Başkanı Donald Trump, Avrupa ülkelerine, kendi vatandaşları olan yüzlerce IŞİD'liyi geri alması çağrısı yaptı. Peki Suriye ve Irak'ta kaç IŞİD'li kaldı, bunların kaçını Avrupa ülkelerinden gitti? Trump, Amerikan askerlerinin çekilmesinin ardından Suriye Demokratik Güçleri'nin (SDG) IŞİD'li mahkumları Suriye'deki*

cezaevlerinde daha fazla tutamayabileceğini söylüyor. Aynı açıklamayı SDG de Trump'ın çekilme kararını açıklamasının hemen ardından yapmıştı. **İŞİD'e kaç yabancı katıldı?** Birleşmiş Milletler (BM) verilerine göre 100 ülkeden 40 binden fazla kişi, Suriye veya Irak'a giderek İŞİD'e katıldı. Londra'daki King's College'da Uluslararası Radikalleşme Araştırmaları Merkezi'nin Temmuz 2018'de yaptığı bir çalışmaya göre ise 32,809 erkek, 4,761 kadın ve 4,640 çocuk olmak üzere 80 ülkeden toplam 41,490 kişi, doğrudan İŞİD'le bağlantılı. Çalışma, resmi veriler ve daha önceki akademik çalışmalar bir araya getirilerek yapıldı. Buna göre 18,852 kişi İŞİD'e katılmak üzere Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinden gelirken, diğer bölgelerden gelenlerin sayısı şöyle sıralandı: 7,252 kişi Doğu Avrupa'dan, 5,965 kişi Orta Asya'dan, 5,904 kişi Batı Avrupa'dan, 1,063 kişi Güneydoğu Asya'dan, 1,010 kişi Doğu Asya'dan, 753 kişi Kuzey ve Güney Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'dan, 447 kişi Güney Asya'dan, 244 kişi ise Sahraaltı Afrika'dan geldi. **Kaçı öldü?** ABD öncülüğündeki Uluslararası İŞİD'le Mücadele Koalisyonu'na göre, İŞİD'lilerin büyük çoğunluğu ya çatışmalarda ve bombardımanda öldü ya da şu an gözaltında. Koalisyon yetkilileri, kaç yabancı savaşçının ölmüş olabileceğiyle ilgili tahminde bulunmaktan ise kaçınıyor. **Kaçı gözaltında ya da tutuklu?** SDG yetkililerinden Abdülkerim Omar, neredeyse 50 farklı ülkeden yaklaşık 800 yabancı savaşçının koalisyonun kontrolündeki cezaevlerinde olduğu bilgisini veriyor. Yerlerinden edilmişlerin kaldığı kamplara da, İŞİD'e katılmış olan en az 700 kadının ve onlarla birlikte en az 1500 çocuğun sığındığını söylüyor. Türkiye'nin olası bir operasyonunda İŞİD'lileri daha fazla gözaltında tutamayabileceklerini belirten Omar, bu kişilerin ülkelerine geri gönderilmesi gerektiğini söylüyor. Ancak birçok ülke, yargılama için yeterli delili bulamayacağı korkusuyla İŞİD'e katılan vatandaşlarını ülkeye kabul etmekten kaçınıyor. BM'ye göre Irak'ta da ülkesi belirlenmemiş yaklaşık 1000 yabancı savaşçı gözaltında. Bu sayıya kadın ve çocukların dahil olup olmadığı henüz netleşmedi. Ancak en az 1300 kadın ve çocuğun 2017'de Tel Afer'de bulunup Iraklı yetkililere teslim edildiği biliniyor. İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre en az 72 kadın Irak'ta yargılanarak ya ömür boyu hapis cezasına ya da idama mahkum edildi. Bunların arasında Türkler de var. Irak'taki cezaevlerinde Türkiye'den İŞİD'e katılan toplam 328 kadının olduğu tahmin ediliyor. 1000'in üzerinde de çocuk var. Bunların 450'si 13 yaşın altında olduğu için yargılanmaları beklenmiyor. Türklerin yanında Rusya, Fransa ve Almanya'dan giden kadınların da Irak hapisanelerinde olduğu biliniyor. **Hâlâ savaşanlar arasında kaç yabancı var?** 2014'ten bu yana uluslararası güçlerin de desteğiyle Irak ve Suriye'de İŞİD artık çok küçük alanlarda sıkışmış durumda. Ancak savaşıma devam edecek güçleri hâlâ var. İki ülkede birçok uyuyan hücre bulunduğu da tahmin ediliyor. BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, Şubat ayının başında BM Güvenlik Konseyi'ne hitaben yaptığı konuşmada "İŞİD'in Suriye ve Irak'ta 14 bin ile 18 bin arasında savaşçısı olduğu tahmin ediliyor, bunların arasında 3 bine yakın yabancı da var" demişti. SDG'nin Amerika'nın da desteğiyle Suriye'deki son İŞİD cebi olan Baghuz'da operasyon başlatmasının ardından birçok yabancı İŞİD'li, SDG tarafından tutuklanarak kamplara ya da cezaevlerine gönderildi. **Ülkesine geri dönen oldu mu?** Uluslararası Radikalleşme Araştırmaları Merkezi, en az 7,366 yabancı savaşçısının ülkelerine geri döndüğünü, bunların arasında 256 kadın ve 1,180 çocuğun da olduğunu söylüyor. Haziran 2018'de, 3,906 İŞİD'li Orta Doğu ve Kuzey Afrika'daki ülkelerine geri dönerken, 1,765 İŞİD'li de Batı Avrupa'daki evlerine döndü. Doğu Avrupa'ya 784, Orta Asya'ya 338, Güneydoğu Asya'ya 308, Güney Asya'ya 156, Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'ya ise toplam 97 İŞİD'li geri döndü. Geri dönenlerin çoğu yargılanarak hapse girdi.

- **Haşdi Şabi Komutanı: ABD, ek askerler göndererek Kerkük'ü karıştırmak istiyor...** ABD'nin Irak'ın Kerkük kentine yeni bir askeri sevkiyat yaptığı belirtiliyor. Sputnik'e konuşan Haşdi Şabi Kerkük Komutanı Muhamed Mehdi Bayatlı, ABD'nin Kerkük'e askerler gönderdiğini belirterek, ABD'nin Kerkük'ü karıştırmak istediğini savundu. Haşdi Şabi

kaynaklarından edinilen bilgilere göre ABD, Irak'ın Kerkük kentine asker gönderdi. Irak işgalinden bu yana Kerkük'te askeri kuvvetleri bulunan ABD'nin, son dönemlerde Kürtler ile Haşdi Şabi ve Irak arasında yaşanan Kerkük geriliminin yaşandığı bir dönemde kentte bulunan K1 Askeri Üssü'ne takviye güç göndermesi dikkat çekti.

- **İsrail'deki Visegrad Zirvesi iptal edildi...** Yeni İsrail Dışişleri Bakanı'nın Yahudi soykırımına Polonyalıların da katıldığına dair sözleri gerginlik yarattı. Polonya Kudüs'teki Visegrad Zirvesi'ni boykot etme kararı aldı. Zirvenin düzenlenmeyeceği bildirildi

- **Kahire'de canlı bomba saldırısı...** Mısır'ın başkenti Kahire'de bir saldırgan tarafından patlatılan bomba sonucu iki polis memuru hayatını kaybetti üçü de yaralandı. Açıklama Mısır İçişleri Bakanlığı tarafından yapıldı. Bakanlık açıklamasına göre güvenlik güçleri Kahire'nin batısındaki polis noktasına saldırı düzenlemeye çalışan bir kişiyi takip ediyorlardı. Güvenlik güçlerinin saldırganı yakaladıkları sırada bomba infilak etti. Saldırgan, Kahire'deki El Azhar Cami'nde yakalandığı anda üzerindeki patlayıcılar infilak etti. Patlama sonucu teröristle birlikte ona müdahale etmeye çalışan 2 polis memuru öldü. Saldırı sonrası İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "Ulusal güvenlik güçlerimiz ve araştırma servis çalışmamız şehit oldu" ifadesini kullandı. Saldırıda en az üç sivilin de yaralandığı ifade ediliyor. Yaralananlardan birinin Taylandlı bir öğrenci olduğu açıklandı. El Azhar Cami'nin çevresi turistlerin de yoğun olarak ilgi gösterdikleri bir alan olarak biliniyor.

- **Lübnan'da dini gruplar resmi nikah karşı çıkıyor...** Lübnan'ın ilk kadın İçişleri Bakanı Raye el-Hasan'ın ülkede resmi nikahın tanınması gerektiği yönündeki açıklaması tepkilere yol açtı. Lübnan'da dini esasa dayanmayan resmi nikahın tanınması talebine siyasilerden destek gelirken, dini merciler karşı çıktı. Lübnan Fetva Kurulunun basın ofisinden yapılan yazılı açıklamada, Müftü Deryan, Müftüsü Şeyh Abdullatif Deryan, resmi nikah projesini kesinlikle kabul etmediklerini açıkladı. Lübnanlılara ait dini mahkemelerde görülen aile hukukuna saygı gösterilmesiyle ilgili Anayasa'nın 9'uncu maddesinin hatırlatıldığı açıklamada, "Bu nikah İslami hükümlere ve Anayasa'ya aykırıdır" ifadesine yer verildi.

- **Birleşik Arap Emirlikleri 33 anlaşmayla 3.3 milyar dolarlık silah alıyor....** Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), ABD'li silah üreticisi Raytheon Co.'dan 1.55 milyar dolarlık bir anlaşmayla Patriot savunma sistemi ve diğer benzeri silahların alımı için sözleşme imzaladı. Ülkenin başkenti Abu Dabi'de bir hafta boyunca süren IDEX Askeri Fuarı sonunda yapılan anlaşmaya göre sadece Patriot füze sistemleri içinse yaklaşık 350 milyon dolar ödenecek. IDEX'in sözcüsü Tuğgeneral Muhammed el Hassani 1.6 milyar doları uluslararası diğer ülkelerle olmak üzere silah satın alımı konusunda anlaşma yaptıklarını, toplamda 33 anlaşma sonunda ödenecek miktarın 3.3 milyar doları (7.2 milyar dirhem) geçtiğini ifade etti.

- **İran, Erdoğan'ın ticari mekanizma teklifini kabul edecek...** Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İran'a, iki ülke arasında, Avrupa'nın INSTEX'i gibi bir ticari mekanizma oluşturma teklifini değerlendiren Şuri, Tahran'ın bu teklifi kabul edeceği tahmininde bulundu. Tahran merkezli İran ve Avrasya Araştırmaları Merkezi (IRAS) Bilim Kurulu Üyesi Mahmud Şuri, Sputnik'e açıklamasında, Soçi'deki zirvenin sonuçlarını değerlendirdi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın İran'a sunduğu teklifin ayrıntılarını bilmediğini ama Soçi zirvesinin üçlü diyalog yanında, ikili görüşmeler için de fırsat sunduğunu belirten Şuri, "Tahran, Ankara'nın teklifini kabul edecek. İran ve Türkiye'nin, ABD'nin yaptırımlarını güçlendirmek için oluşturduğu tüm baskılara ve engellere rağmen birbirleriyle ticari ve ekonomik bağları optimize etmek için fırsatlar yaratmaya çalışıyor. Bu tür görüşmeler ve sonucunda varılan anlaşmalar İran, Rusya

ve Türkiye arasındaki ekonomik işbirliğini genişletmek için bir tür "pencere" oluşturabilir" ifadelerini kullandı.

AB – AVRUPA

- **İngiliz İşçi Partisi'nde istifa depremi...** Birleşik Krallık'ta ana muhalefetteki İşçi Partisi'nde yedi milletvekili istifa etti. Vekillerin kararında, İşçi Partisi lideri Corbyn'in Brexit politikaları ve parti içindeki anti-Semitizm tartışmaları etkili oldu.
- **AB: Yakında Rusya'ya yeni yaptırım kararı alınabilir...** Brüksel'de düzenlenen AB Dışişleri Konseyi öncesinde gazetecilerin sorularını cevaplayan Avrupa Birliği (AB) Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini, "Önümüzdeki haftalarda oy birliği ile Rusya'ya yönelik yeni yaptırım kararı alınabilir." dedi. Mogherini, toplantıda Venezuela'daki son durum, Suriye, Ukrayna ve Afrika'yı masaya yatıracaklarını ifade etti. Avrupa Birliği'nin son 5 yıldır Minsk Anlaşması'nın uygulanmadığı gerekçesiyle Rusya'ya yaptırım uyguladığını belirten Mogherini "Yaptırımların sonsuza dek uygulanmaması gerektiğini savunuyorum. Yaptırımlar durumun düzeltilmesi için baskı amacını taşıyor" ifadelerine yer verdi. "Bizler olumlu gelişmeler yaşanması halinde konuyu yeniden değerlendirmeye hazırız ancak şimdilik bu yönde ilerleme göremiyoruz" ifadelerine yer veren Mogherini "Önümüzdeki haftalarda oy birliğiyle Rusya'ya ilişkin yeni yaptırım kararı alınabilir" şeklinde konuştu.
- **Fransa'da bir grup Sarı Yeleklili'nin, Yahudi karşıtı açıklamalarından sonra bölünme artıyor...** Fransa'da bir dizi sarı yeleklili protestocunun, son gösteriler sırasında veya internet üzerinden Yahudi düşmanı ve ırkçı açıklamalar yapması, bu grup içindeki görüş ayrılıklarının da giderek arttığı yorumuna yol açıyor. Sarı Yelekliler'in cumartesi günü eylemleri esnasında bir grup gösterici, ünlü Fransız Düşünür Alain Finkielkraut'a "Pis Siyonist", "Pis ırk", "Fransa bizimdir", ve "Halk seni cezalandıracak" gibi sözlerle taciz etti. Ardından pazar günü gösteride ise grubun eski liderlerinden Ingrid Levavasseur yine bir grup Sarı Yeleklili'nin sözlü hakaretine uğradı ve katıldığı yürüyüş kortejinden çıkmaya zorlandı.
- **İngiltere Savunma Bakanı: Rusya'ya karşı Arktik'teki varlığımızı arttıracacağız...** Norveç'teki İngiliz deniz piyade birliğinin bulunduğu askeri üssü ziyaret eden İngiltere Savunma Bakanı Gavin Williamson, NATO'nun kuzey kanadını Rusya'dan korumak amacıyla İngiliz ordusunun Arktik'teki varlığını artıracaklarını ifade etti. Yeni hazırlanan 10 yıllık programa göre 1000'den fazla deniz piyade askerinin her yıl Norveçli meslektaşlarıyla eğitime katılacağını kaydeden Williamson, "2020 yılında yeni Poseidon P-8A denizaltısavar uçakları, Rus denizaltıların aktifleşmesine karşı koymak için Arktik üzerinde uçuşlara başlayacak" dedi.
- **Fransa, IŞİD'lilerin durumunu 'tek tek' inceleyecek...** Fransa Adalet Bakanı Nicole Belloubet, ABD Başkanı Donald Trump'ın "Avrupa ülkeleri IŞİD'li teröristleri yargılasın" çağrısına ilişkin, ülkesinin terörle mücadele politikasında değişiklik olmadığını ve bu kişilerin durumunun teker teker inceleneceğini bildirdi.
- **Belçika: Yabancı terörist savaşçılar Suriye'de kalmalı...** Belçika Başbakanı Charles Michel, ABD Başkanı Donald Trump'ın "Avrupa ülkeleri IŞİD'li teröristleri yargılasın" çağrısına ilişkin, bu kişilerin Suriye'de kalması ve mümkünse orada yargılanması gerektiğini belirtti.

- *Avrupa'dan Trump'a: IŞİD üyesi vatandaşlarımız dünyanın en tehlikeli insanları, geri almamız zor...* ABD Başkanı Donald Trump'ın "Suriye'deki IŞİD üyesi vatandaşlarımızı geri alın" talebine Avrupa ülkeleri çeşitli gerekçelerle gönülsüz yaklaştı. Avrupalıların hissiyatına tercüman olan Danimarka hükümeti "Geri dönmelerine izin verilemeyecek kadar tehlikeliler" dedi. Trump'ın YPG'nin öncülüğündeki Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) gözetiminde tuttuğu yabancı savaşçıların ülkeleri tarafından geri alınıp yargılanmamaları durumunda serbest bırakılacağı uyarısına, Avrupa Birliği'ni (AB) karıştırdı. AB'nin lider ülkesi Almanya, hem "geri dönmek hakları" hem de "uygulamada fevkaalede zor" dedi. Ama Almanya İçişleri Bakanlığı'nın Sözcüsü ise ilkesel olarak IŞİD safında savaşmış bile olsalar Alman vatandaşlarının ülkeye geri dönmek gibi bir temel haklarının bulunduğunu söyleyerek ekledi: "Ama Alman hükümeti Suriye'de hapisteki vatandaşlarına yasal ve konsolosluk görevlerini yerine getirmeyi garanti edemez, zira oradaki savaş devam ediyor." Daha önce DSG'nin gözetiminde tuttuğu 130 IŞİD üyesi Fransız vatandaşını geri kabul etme ve yargılama işareti vermiş olan Macron hükümeti, bu kez elini kapalı tuttu. İçişlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Laurent Nunez, DSG'nin Fransız cihatçıları serbest bırakmayacağına inandıklarını ifade etti. "Kürtlerin onları ellerinde tutma kabiliyetlerine güvenimiz tam" diyen Nunez, eninde sonunda Fransız cihatçıların döneceği ve devletin onlarla uğraşmak zorunda kalacağı ihtimaline kapı araladı: "Her halükarda bu bireyler ulusal topraklara geri dönerse, hepsi hakkında süregiden yargı süreçleri var, hepsi yargılanıp tutuklanacak."

ABD - AMERİKA

- *Trump'ın acil durum kararı yargıya taşındı...* ABD'de 16 eyalet Başkan Donald Trump'ın Meksika duvarı projesi için Ulusal Acil Durum ilan etmesinin anayasaya aykırı olduğu gerekçesi ile dava açtı.

- *ABD ile Çin beklenen ticaret anlaşmasını yapabilecek mi?... Çin'le Amerika arasındaki ticarete ilişkin anlaşmazlıkları gidermek üzere yürütülen görüşmelere bugün Washington'da yeniden başlanıyor. Beyaz Saray'dan yapılan açıklamada bugün başlayacak heyetler arası görüşmelerin hafta sonuna doğru üst düzey temaslarla devam edeceği belirtildi. Geçen hafta Pekin'de yapılan görüşmelerde de henüz bir anlaşmaya varılmasa da ilerleme sağlandığı ifade edilmişti. Söz konusu görüşmeler Çin'le Amerika arasındaki ticari ilişkide yapısal bazı değişiklikler yapılması amaçlı bir anlaşma sağlanmasını hedefliyor. Beyaz Saray'dan görüşmelere ilişkin yapılan açıklamada Çin'in Amerika'dan önemli miktarda mal ve hizmet alımı konusundaki taahhüdünün de masada olacağı vurgulandı.*

- *FBI cephesinden yeni iddia: Kuzey Kore füzeleriyle ilgili Amerikan istihbaratını reddeden Trump, 'Size değil, Putin'e inaniyorum' dedi...* ABD Başkanı Donald Trump tarafından Mart 2018'de kovulan eski FBI Başkan Yardımcısı ve Başkan Vekili Andrew McCabe, "Tehdit: Terörizm ve Trump çağında FBI Amerika'yı nasıl koruyor" başlığı altında anılarını yayımladı. eski FBI yetkilisi, Trump'ın Kuzey Kore'nin silah kabiliyetleriyle ilgili bir toplantıda gereksiz uzun münakaşalara girip çevresindeki istihbaratçıları aşağıladığından söz etti. Söz konusu toplantıya katılmadığını, ama ayrıntılarını FBI'daki çalışma arkadaşlarından öğrendiğini söyleyen McCabe, şöyle konuştu: "Münakaşalardan biri Kuzey Kore hükümetinin son füze denemelerinden biri hakkındaydı. Özünde ABD Başkanı'nın dediği, Kuzey Korelilerin bizi burada balistik füzelerle vuracak kabiliyete sahip olduğuna inanmadığıydı. İnanmıyordum, çünkü Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin kendisine Kuzey Korelilerde aslında öyle füzelerin

olmadığını söylemişti. Bunun üzerine toplantıdaki istihbarat yetkilileri 'Bu, bizim hükümetimizin elindeki hiçbir istihbarat raporuyla uyuşmuyor' karşılığını verince Trump 'Umurumda değil. Ben Putin'e inanıyorum' dedi."

VENEZUELA'DA KRİZ

- *Trump'tan Venezuela Ordusuna: 'Maduro'ya destek veren kaybeder'...* ABD Başkanı Donald Trump Florida Uluslararası Üniversitesi'nde yaptığı konuşmada Venezuela halkına ve ordusuna seslendi. Trump, Nicolas Maduro rejimini "Küba'nın kuklası" olarak niteledi. Venezuela ordusuna da "Maduro rejimini desteklemeye devam ederseniz elinizdeki her şeyi kaybedeceksiniz" mesajını verdi. Başkan Donald Trump Amerika'nın 23 Ocak'ta Venezuela'nın meşru lideri olarak tanıdığı Ulusal Meclis Başkanı Juan Guaido'ya güçlü desteğini yineledi. Sosyalizm rejiminin Venezuela gibi zengin bir ülkeyi zengin petrol rezervlerine rağmen yoksulluğa ittiğini savunan Donald Trump Venezuela'da demokrasiye giden yolun artık geri dönüşünün olmadığını söyledi. Trump Maduro rejiminin Amerika'nın gönderdiği insani yardımı Kolombiya sınırında bloke ettiğini vurguladı, "Maduro halkına yardım etmek yerine halkının aç kaldığını görmek istiyor" dedi. Venezuela ordusuna insani yardımı engellemeleri çağrısında bulundu.

RUSYA

- *Rusya, petrol üretiminde Suudi Arabistan'ı geçti...* Rusya'nın geçen aralıkta günde 10.738 milyon varil petrol üreterek dünyanın en büyük petrol üreticileri listesinde Suudi Arabistan'ı geçtiği ve ikinciliğe yükseldiği öğrenildi.

ASYA - PASİFİK

- *Keşmir gerilimi tırmanıyor...* Hindistan ile Pakistan arasında ihtilafın yaşandığı Keşmir'deki intihar saldırısının ardından derinleşen krizde son hamle İslamabad'dan geldi. Pakistan, Yeni Delhi Büyükelçisi Sohail Mahmud'u istişarelerde bulunmak üzere geri çağırıldığını duyurdu. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Muhammed Faysal, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, büyükelçinin bu sabah Hindistan'dan ayrıldığını kaydetti. Keşmir'de güvenlik güçlerine düzenlenen saldırı sonrasında Yeni Delhi yönetimi Mahmud'u Dışişleri Bakanlığına çağırarak protesto notası vermişti. Hindistan kontrolündeki Keşmir'de, 14 Şubat günü paramiliter kuvvetleri taşıyan bir konvoyu hedef alan bir intihar saldırısında en az 44 Hint askeri ölmüş, Hindistan saldırganların Pakistan tarafından desteklendiğini iddia etmişti. Pakistan ise bu iddiaları reddetmiş ve saldırıyı kınayan bir açıklama yapmıştı.

- *Azerbaycan İsrail'den milyonlarca dolarlık intihar drone'ları alıyor...* Azerbaycan İsrail ile 'intihar droneleri' olarak bilinen Orbiter 1K insansız hava araçları (İHA) alımı için anlaştı. Jerusalem Post gazetesinin haberine göre, İHA'ları üreten İsrailli firma Aeronautics ile iki yıllık 13 milyon dolarlık sözleşme yapan Azeri hükümeti daha önce bu İHA'ları alamıyordu çünkü İsrail şirketin ihracat lisansını dondurmuyordu. Lisans İsrail merkezli Maariv gazetesinin Ağustos 2017'de Azerbaycan'da demo gösterisi sırasında firma yetkililerin İHA'lardan biri ile Ermenistan'daki askeri bir üsse 2 kg patlayıcı ile saldırı girişiminde bulunduğunu yazmasından sonra askıya alınmıştı. Yasağın kaldırılması ile anlaşmanın yolu da açılmış oldu. Orbiter 1K

droneleri 2-3 saat havada kalabiliyor ve saldırı manevrasına geçmesine iki saniye kalaya kadar fark edilmiyor. Kamikaze yöntemi ile kullanılan dronelerin hedeflerini vuramayacakları anlaşıldığında uzaktan kumanda eden pilot onları geri döndürüyor ve paraşüt veya hava yastığı kullanarak yere indirebiliyor.

TÜRKİYE – TÜRK DÜNYASI

- *Türkiye genelinde konut satışları Ocak'ta yüzde 24,8 düştü...* Türkiye genelinde konut satışları Ocak ayında yüzde 24,8 azaldı. "İpotekli satış" olarak nitelendirilen konut kredili satışlar da Ocak'ta yüzde 77,2 düştü.

- *Türkiye'de uluslararası koruma statüsüyle bulunan Suriyeli sayısı: 3 milyon 644 bin...* Soylu, Türkiye'de uluslararası koruma statüsüyle 3 milyon 644 bin 342 Suriyeli bulunduğunu duyurdu. Ülkesine geri dönenlerle ilgili de konuşan İçişleri Bakanı ayrıca, "Zeytin Dalı ve Fırat Kalkanı operasyonlarının sağladığı huzur ve barış ortamının etkisiyle geri dönen Suriyeli sayısı 311 bin 968 kişi." dedi. Açıklamada, bu yılın ilk beş haftasında yakalanan kaçak göçmen sayısının 6 bin 523 olduğu aktarıldı.

-

TERÖRLE MÜCADELE

- *Zeytin Dalı Harekat bölgesinde 1 asker şehit oldu...* Milli Savunma Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Zeytin Dalı Harekât bölgesinde devam eden operasyonel faaliyetler esnasında 18 Şubat 2019 tarihinde bir kahraman silah arkadaşımız şehit olmuştur. Bizleri derin bir acı ve üzüntüye boğan bu olayda hayatını kaybeden aziz şehidimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine, Türk Silahlı Kuvvetleri ile yüce Türk milletine başsağlığı ve sabır dileriz."

- *Beytüşşebap'ta teröristlere ait mühimmat ele geçirildi...* Şırnak'ın Beytüşşebap İlçe Jandarma Komando Alay Komutanlığı tarafından Faraşın bölgesi Doğanyol köyü kırsalında düzenlenen operasyonda, terör örgütü PKK mensuplarına ait 22 bin biki mühimmatı ele geçirildi.